

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Bijzondere Verenigde Vergadering, 16 oktober 2015

Anouchka van Miltenburg, Voorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal

De Tweede Kamer heeft altijd een publieke tribune gehad. De architecten van de Grondwet vonden – heel modern voor hun tijd – dat het politieke debat openbaar moest zijn. Maar in hun optiek was die tribune symbolisch; ze gingen ervanuit dat er vooral journalisten zouden zitten. Die waren de oren en ogen van de samenleving, en konden het land vertellen hoe parlementaire beslissingen tot stand waren gekomen.

Jacob en Isaac Belinfante waren, samen met Mozes Vaz Dias, de eersten die vanuit de Kamer de belangrijke kranten voorzagen van parlementair nieuws en politieke analyses. Het debat – en dus ook hun berichtgeving – ging toen vooral over economische en bestuurlijke zaken.

Anno 2015 praten we in het parlement over alles wat mensen bezig houdt. Over de kansen en bedreigingen die zij zien, over de lange lijnen en actuele vraagstukken. Ons parlementaire systeem is veerkrachtig. Het weet zich steeds opnieuw te voegen naar de heersende tijdsgeest. Het Kamerwerk sluit aan bij wat er leeft op straat. En wat de maatschappelijke of politieke kwesties ook zijn; volksvertegenwoordigers hebben er een opvatting over. En zo hoort dat ook.

Inmiddels reikt onze publieke tribune tot in iedere huiskamer. Alles wat we in de Tweede Kamer doen, is direct te volgen via internet. Daarnaast hebben Kamerleden tal van podia om hun mening onder de aandacht te brengen.

Je kunt stellen dat niemand kan ontkomen aan de meningen van politici, die ze communiceren voorafgaand aan en tijdens Kamerdebatten. Hoe die meningen zich verhouden tot de besluiten die worden genomen, is voor veel mensen vaak minder inzichtelijk. Standpunten vertalen zich niet per se één-op-één in besluitvorming.

Het Nederlandse parlement besluit immers met meerderheden. Iedere politieke partij voert het debat vanuit de eigen opvattingen over de samenleving. Ieder Kamerlid

vertolkt de stem van zijn of haar eigen partij. Maar om besluiten te kunnen nemen zijn Kamerleden op elkaar aangewezen. Samen verdedigen zij de belangen van bijna 17 miljoen Nederlanders. Ook van hen die niet mochten, konden of gingen stemmen.

Het debat in de Kamer is de belangrijkste schakel in het samenbrengen van alle meningen en standpunten. Dáár gaan volksvertegenwoordigers er met elkaar over in discussie, dáár wegen ze belangen tegen elkaar af, dáár moeten ze tot consensus komen. Niet door een numerieke optelsom te maken van *ja's* en *nee's*, maar op een manier waarbij het geheel meer is dan de som der delen. Je kneedt en schaaft met elkaar, tot je een besluit hebt waar misschien niet iedereen zich voor de volle honderd procent in herkent, maar waarin de meerderheid zich vertegenwoordigd voelt; omdat het in essentie dát doel dient, waar we allemaal voor staan: het algemeen belang.

De afstand tussen het parlement en de samenleving lijkt kleiner dan ooit. Mensen weten precies wat politici vinden. Maar wat niet mag worden vergeten, is dat die meningen geen eindstation zijn. Ze zijn het vertrekpunt, de basis van ons debat.

Het debat zélf, waar al die meningen samenkomen, én de uitkomst daarvan – dát is voor mij de kern van onze parlementaire democratie, samen met andere fundamentele waarden als persoonlijke vrijheid, de vrijheid van meningsuiting en rechtsbescherming.

Die democratie is een levend systeem, waarin volop ruimte was en is voor verandering, emancipatie en modernisering. Maar wat in 1815 in onze Grondwet is vastgelegd, geldt vandaag de dag nog steeds: 'de Staten-Generaal vertegenwoordigen het gehele Nederlandse volk'. Onze toekomst ligt dus besloten in wat er al tweehonderd jaar is.